

**AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VE BAŞMÜZAKERECİ SAYIN MEVLÜT
CAVUŞOĞLU'NUN 20 TEMMUZ 2014 TARİHİNDE İTALYAN GAZETESİ
IL SOLE 24 ORE'YE VERDİĞİ ÖZEL MÜLAKATIN TÜRKÇE ÇEVİRİSİ**

Sayın Bakan, Avrupa'nın enerji güvenliği bilhassa Güney Akım doğal gaz boru hattı konusunda Türkiye'nin tavrı nedir?

Enerji, ekonomik ve siyasi ilişkilerle jeostratejik denge bağlamında son derece önemli bir sektördür. Enerji talebi tıpkı küresel düzeyde olduğu gibi Türkiye'de de hızla artış göstermektedir. Türkiye'nin enerji politikası, şeffaf ve rekabete açık bir ortamda enerji tedariki güvenliğini sağlamak üzerine kuruludur. Coğrafi konumu sayesinde Türkiye, Avrupa'nın enerji güvenliğine ve enerji kaynaklarının farklılaştırılmasına katkıda bulunan güvenilir bir partner olarak fevkalade önemli bir rol oynamaktadır. Ankara'nın bir enerji köprüsü ve potansiyel bir enerji merkezi olarak gelişmesinden hem Türkiye hem de AB fayda sağlayacaktır. Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TANAP) vakasında olduğu gibi Türkiye, enerji kaynaklarını sınır komşusu bölgelerden Avrupa pazarlarına nakletmek üzere planlanan büyük çaplı projelere yönelmektedir.

Güney Akım'a gelince...Bu projenin Rus gazını Avrupa pazarlarına nakletmek üzere öngörüldüğü ve Karadeniz'i katedeceği herkesçe malumdur. Türkiye ile Rusya Federasyonu arasında 6 Ağustos 2009 tarihinde imzalanan bir protokol, bu gaz boru hattının Türkiye'nin münhasır ekonomik bölgesi boyunca geçmesine imkân sağlamaktadır. Türkiye'nin Güney Akım'da hiçbir ortaklığa sahip olmadığı ve bu projenin gerçekleştirilebilirliğinin sadece ve sadece Avrupa pazarlarının doğal gaz taleplerine bağlı olduğunun altı çizilmelidir. Bununla birlikte bu proje -Üçüncü Enerji Paketi'nin gereksinimlerini karşılayamadığına dair Avrupa Birliği tarafından yapılan açıklamanın ardından Bulgaristan'ın projeyi askıya almasını takiben- kısa bir süre önce bloke olmuştur. Bu gelişmenin neticesi olarak yeni alternatifler ortaya çıkabilir. Türkiye, gelişmeleri izlemeye devam edecektir ve her fikri dikkate alacaktır.

Hâlihazırda meydana gelen gelişmeler, Türkiye'nin bölgedeki bütün aktörler açısından elzem bir partner olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Gaz boru hatları projelerinin hayata geçirilmesi, Avrupa'daki gaz talebinin karşılanması hususunda önemli bir role sahip olacaktır. Türkiye ile ortaklık Avrupa Birliği'ni dünya enerji sahnesinde daha güçlü bir aktör kılacaktır.

Enerji tedariki güvenliğinin stratejik öneminin artış gösterdiği bir sırada Türkiye'nin AB'ye katılım müzakereleri kapsamındaki enerji başlığının Kıbrıs Rumlarının blokajı nedeniyle henüz müzakerelere açılmamış olmasında ciddi bir çelişki olduğunun da altını çizmek isterim.

Türkiye yön mü değiştiriyor yoksa reformlara ilişkin programa daha fazla dikkat göstermek suretiyle AB'ye katılım sürecinde yoluna devam etmeye kararlı mı?

Türkiye'nin AB'ye tam katılımı, 50 yılı aşkın süre boyunca bir politika ve stratejik tercih olmuştur. İktidarımız döneminde bu amaçla 324 yasa ve 1.700 kararname uygulamaya

koyduk. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 2014'ü Türkiye'de AB yılı ilan etmesinden sonra ek uyum önlemleri uygulamaya koyacağız. Dolayısıyla katılım sürecine bir ivme kazandırmak adına “Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Katılım Süreci için Ulusal Eylem Planı” hazırlayacağız. Beşinci ve altıncı yargı reformu, demokratikleşme paketi ve “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi”nin ihlallerinin önüne geçilmesi için bir eylem planının uygulanması gibi yakın zaman içinde yapılan reformlar süreç için sahip olduğumuz kararlılığın açık göstergeleridir.

Bununla birlikte AB'nin de bu kararlılığımızı desteklemesi ve siyaseten engellenen süreci yeniden başlatmak adına müzakere başlıklarını açması büyük önem taşımaktadır. Katılım sürecini ileriye götürmek şüphesiz ortak çıkarımızdır. Müzakere çerçevesinde belirtildiği üzere ortak hedefin katılım olduğunu aklımızdan çıkarmamız gerekir. Türkiye, bütün hakları ve yükümlülükleriyle AB'ye eş üye olarak katılmayı beklemektedir; bu da müzakerelerin olumlu şekilde sona erdirilmesini beraberinde getirmektedir.

“Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne, Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye ihtiyacı vardır.” Bu cümlenin ifade ettiği düşünceyle aynı fikirde misiniz?

Türkiye'nin AB'ye katılımı her iki taraf için bir avantajdır. Katılım süreci Türkiye'nin değişimi açısından önemli bir araçtır. AB'ye katılım süreci kapsamında yapılan reformlar, Türkiye'nin hem bölgesel hem de küresel düzeyde daha önemli ve güçlü bir aktör hâline gelmesine katkıda bulunmak suretiyle ülkemizin iç dinamiklerinin değişime uğramasını sağlamaktadır.

Katılım süreci, Türkiye'nin desteklenebilir ve istikrarlı bir büyüme göstermesi için önemli bir yapısal bağlantı aracı oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra sağlıklı bir ekonomik altyapı oluşturulmasına, ekonomik ve siyasi risk unsurlarının en aza indirgenmesine katkıda bulunmak suretiyle doğrudan yabancı yatırımların teşviki üzerinde de etki göstermektedir. Türkiye'nin toplam ticaret hacminin yaklaşık yüzde 40'ını ve Türkiye'deki doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık yüzde 70'ini temsil eden AB, Türkiye'nin başlıca ticaret ortağıdır. Diğer yandan Avrupa'nın Türkiye'nin katılımından doğacak menfaati de asla Türkiye'nin AB'ye katılımından sağlayacağı menfaatten az değildir. Türkiye ile daha güçlü, daha hoşgörülü, daha dinamik ve refah içerisinde bir Avrupa oluşturulabilir.

Ayrıca Türkiye, AB işletmeleri için pek çok ticaret ve yatırım fırsatı sunmaktadır. Dünya Bankası istatistiklerine göre Türkiye, ihracatının yüzde 90'ından fazlasına denk gelen sanayi ürünleriyle dünyanın en büyük 17'nci, Avrupa'nın en büyük altıncı ekonomisi durumundadır.

AB'ye katılım müzakerelerinde karşılaşılan başlıca zorluklar nelerdir?

Sarf ettiğimiz çabalar göz önüne alınırsa maalesef katılım sürecinin gerektiği gibi ilerlemediğini söyleyebiliriz. Türkiye'nin katılımı öylesine güçlü bir konu ki katılım süreci bazı üye ülkelerin son derece kararlı direnişiyle karşı karşıya kaldı. AB, Türkiye söz konusu olduğunda kendisini vahim bir kredibilite sorununu göğüslemek zorunda buluyor ve bu çifte

standart da Türk kamuoyu üzerinde olumsuz bir etki gösteriyor. AB nezdinde azalan ilgi çok ciddi bir şekilde bu süreç kapsamında ilerlememizi zorlaştırıyor. Hâlihazırda 14 müzakere başlığı açıldı. Avrupa Konseyinin ve bazı üye ülkelerin siyasi tutumları nedeniyle 17 başlık ise bloke edilmiş durumda. Sürece yeniden ivme kazandırmaya ve başlıkların üzerindeki siyasi engeller kaldırıldıktan sonra bütün başlıkların müzakeresinde ilerlemeye hazırız. Bloke edilen başlıklar arasında bulunan “15. başlık, Enerji”, “26. başlık, Eğitim ve Kültür” ile “17. başlık, Ekonomi ve Para Politikası”nın açılması için ön koşul bulunmuyor. Bununla birlikte 17 ve 26'ncı başlıklar için bizim müzakere tavrımız Konseye iletildi. Her hâlükârda Fransa, 17'nci başlığı, Kıbrıs Rum yönetimi de 15'inci ve 26'ncı başlıkları bloke ediyor.

İtalya ile Türkiye ve daha genel anlamda AB ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler ne durumda peki?

AB ile Türkiye arasında uzun süredir güçlü ekonomik ve ticari ilişkiler bulunmaktadır. Bu güçlü bağ, Gümrük Birliği üyeliğimizle pekiştirilmiştir. Gümrük birliği oluşturulması hem benzersiz bir girişim teşkil etmiş hem de son 20 yıl zarfında Türk ekonomisinin AB'ye entegrasyon seviyesini kayda değer şekilde artırmıştır. Bu güçlü entegrasyonu, yatırımlar ve dış ticaret rakamları aracılığıyla gözlemlemekteyiz. AB, yaklaşık yüzde 70'lik oranla Türkiye'deki başlıca doğrudan yabancı yatırımcı profilini oluşturmaktadır. Küresel kriz döneminde hafif ve kısa süreli bir düşüş meydana gelmiş olsa da Türkiye ile AB arasındaki ticaret hacmi üstünlüğünü korumuştur.

2013'te Türkiye'nin toplam dış ticaretinde AB'nin payı yaklaşık yüzde 43 oranında olmuştur. Gümrük Birliği ve iyi durumdaki ikili ekonomik ilişkiler sayesinde AB, Türkiye'nin ihracat ve ithalat akışı kapsamında birinci sıraya yerleşmiştir. Türkiye ise AB'nin ithalatçıları arasında yedinci, ihracat pazarları arasında beşinci sıraya yerleşmektedir.

İtalya ile Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler ise ortak Akdeniz tarihimize dayanmaktadır ve yakın geçmişte ise 1995'te varılan Gümrük Birliği anlaşmasıyla güç kazanmıştır. İyi düzeydeki ekonomik ilişkilerin bir yansıması olarak İtalya ile Türkiye arasındaki karşılıklı ticaret hacmi 2011'de tarihinin en üst seviyelerine erişti. İki ülke arasındaki ticaret hacmi ilk kez 20 milyar doları aşarak 21,3 milyara ulaştı. Hâlihazırda İtalya, Türkiye'nin dünyadaki dördüncü, AB ülkeleri arasında da Almanya'dan sonra ikinci büyük ticaret ortağıdır.

Yatırımlar ise Türkiye ile İtalya arasındaki bir başka iş birliği alanını oluşturmaktadır. Yatırımlara ilişkin rakamlara dayanarak genç, dinamik ve kalifiye nüfusu, son 10 yıl zarfında üç katına çıkan GSYH'si ve büyük fırsatlar sunan ekonomik ortamı sayesinde Türkiye'nin İtalyan işletmeler üzerinde güçlü bir çekim gücü yarattığını söyleyebiliriz.

Türkiye'de faaliyet gösteren İtalyan işletmeler hakkında ne söyleyebilirsiniz?

2013'te ulaşım, bankacılık hizmetleri, inşaat, elektronik ve ilaç sanayii gibi farklı sektörlerde faaliyet gösteren 95 yeni İtalyan firması Türkiye'de yerleşmiştir. 2014 Nisan ayına ait rakamlara göre Türkiye'de faaliyet gösteren İtalyan işletmelerin toplam sayısı yeni katılanlarla birlikte 1.150'ye ulaşmıştır. Telekomünikasyon, enerji, otomotiv, savunma sanayileri ve altyapı projelerine ilişkin stratejik ve yenilikçi ortaklar da bizim tarafımızdan takdir görmüştür. Bununla birlikte İtalya'da faaliyet gösteren Türk işletmelerin sayısı hâlâ 50'nin altındadır.

Geliştirilecek bir başka alan da doğrudan yatırımlar olabilir. Türkiye'deki doğrudan İtalyan yatırımlarının miktarı 2013'te 145 milyon dolara ulaşmıştır. Aramızdaki uzun ekonomik ilişkileri göz önünde bulundurarak önümüzdeki yıllarda yatırımlarımızı az önce değindiğimiz ortaklık girişimleri aracılığıyla daha da artırmayı bekliyoruz.

Türk ve İtalyan sanayisi meslek örgütleri 2011'de bir iş birliği anlaşmasına imza attı. Bu anlaşmanın hedeflerine değinebilir misiniz?

Her şeyden evvel ülkelerimiz arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek ve yeni yatırım fırsatları yaratmak. Bu arada, 2012 yılının Mayıs ayında Ankara'da İtalya ile Türkiye arasında, karma bir ekonomi ve ticaret komitesine ilişkin bir deklarasyon imzalandı. Bu deklarasyon kapsamında, Türkiye ile İtalya arasında, kamu kuruluşları ve özel işletmelerin katılımlarıyla iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri ve ticareti pekiştirmeye yönelik düzenli istişarelerde bulunmaktadır. Bunun yanı sıra her iki ülkenin ekonomi çevreleri arasında ikili ekonomik iş birliğini geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla Turkish-Italian Business Circle kurulmuştur.

Bu platformların, yeni fikir ve teknolojilerin de yayılması aracılığıyla yeni inovasyon fırsatları ve prodüktivite artışı için önemli bir role sahip olacaklarına kesinlikle inanıyorum